Gemeente Bergen op Zoom

Aan de leden en burgerleden
van de gemeenteraad
van Bergen op Zoom

11 NOV. 2021

Uw kenmerk		Ons kenmerk	U21-010724	Datum	
Uw brief		Beh. door		Doorkiesnr.	
Onderwerp:	ZB21003999 Factsheets Wmo, Jeugd en Participatie	Cluster	SVUSD,	Bijlage(n)	3

Beste leden en burgerleden,

Met deze brief bieden wij u aan: de factsheets Wmo, Jeugd en Participatie Q3 2021.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende geïnformeerd te hebben.

Met vriendelijke groet,
het college van burgemeester en wethouders van Bergen op Zoom,

secretaris

Dhr. mr. drs. ing. M. van Vliet

burgemeester

Dhr. dr. F.A. Petter

Jacob Obrechtlaan 4
4611 AR Bergen op Zoom
Contact: www.bergenopzoom.nl

Postbus 35
4600 AA Bergen op Zoom
I www.bergenopzoom.nl

T 140164
F (0164) 24 53 56
KvK 20169091

B nv BNG rek. nr. 28.50.00.942
B IBAN: NL41BNGH 0285000942
B BIC: BNGHNL2G

Bergen op Zoom, gemeente op de Brabantse Wal

Factsheet Wmo: Kwartaal 3 2021

Doel Wmo:

- *Mensen kunnen zo lang mogelijk thuis blijven wonen en meedoen aan de samenleving.*
- *Cliënten die beschermd wonen of opvang ontvangen, hebben een veilige woonomgeving en zijn, indien mogelijk, weer in staat zich op eigen kracht te handhaven in de samenleving.*

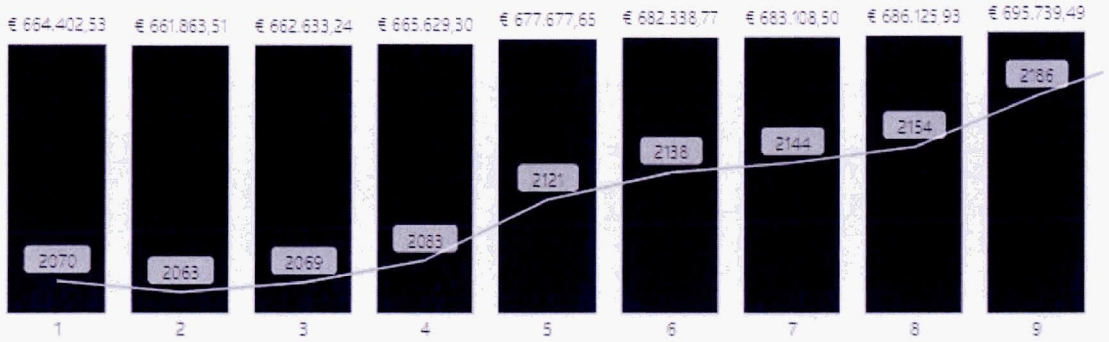
Hiervoor zet de gemeente algemene voorzieningen en maatwerkvoorzieningen in. Algemene voorzieningen zijn voor iedereen toegankelijk zonder indicatie. Voor maatwerkvoorzieningen is een indicatie nodig. Dit zijn: woon-, rolstoel- en vervoersvoorzieningen, huishoudelijke ondersteuning, begeleiding en beschermd wonen.

Omdat de vraag naar ondersteuning door de vergrijzing en het steeds meer zelfstandig wonen van mensen met zorgvragen steeds groter wordt, werken we continu aan het efficiënter en effectiever maken van onze ondersteuning.

In deze factsheet geven we aan hoeveel cliënten gebruik hebben gemaakt van de maatwerkvoorzieningen, wat de prognose is van de uitgaven voor de maatwerkvoorzieningen, welke relevante ontwikkelingen er zijn geweest in de Wmo in dit kwartaal en wat we in dit kwartaal hebben gedaan. In het Handboek Sociaal Domein vindt u meer informatie over de Wmo en de verschillende projecten en maatschappelijke business cases die we uitvoeren.

Cijfers

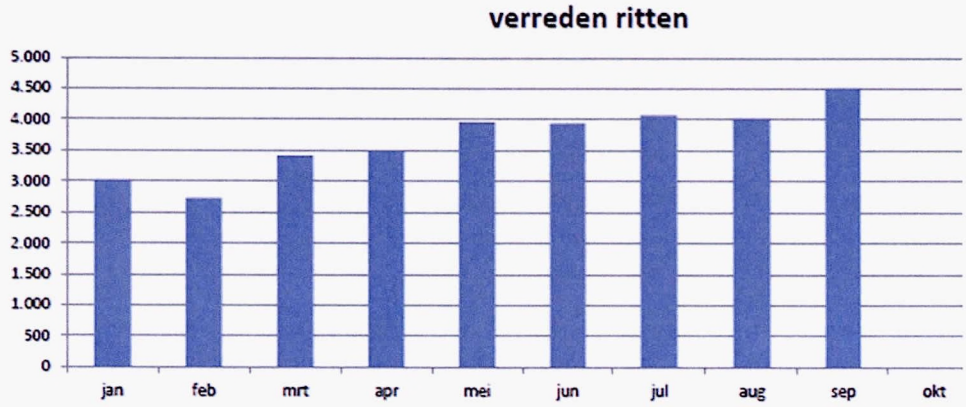
Aantal cliënten huishoudelijke ondersteuning per maand:

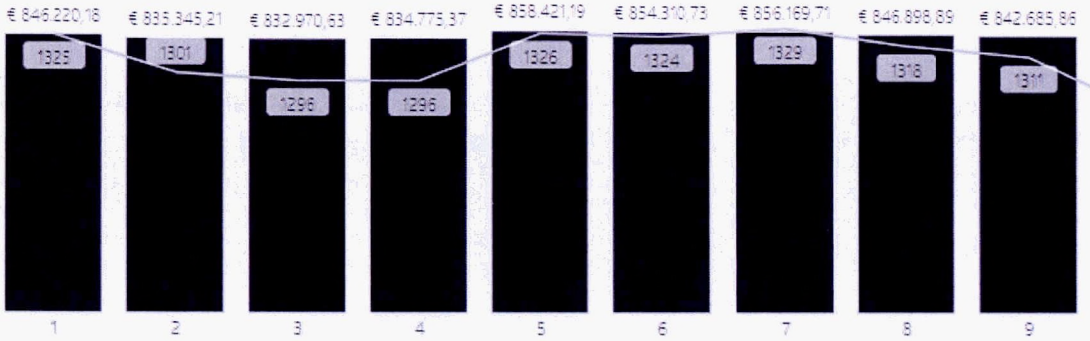
Deeltaxi: Aantal actieve deeltaxipassen en geboekte ritten per maand:

KLANTEN	jan	feb	mrt	apr	mei	jun	jul	aug	sep
aantal actieve Deeltaxipassen	**4.387**	**4.308**	**4.293**	**4.317**	**4.268**	**4.115**	**4.035**	**4.049**	**4.059**
aantal nieuwe passen	0	0	1	0	0	10	8	15	18
aantal geblokkeerde passen	86	33	13	65	31	141	13	5	33

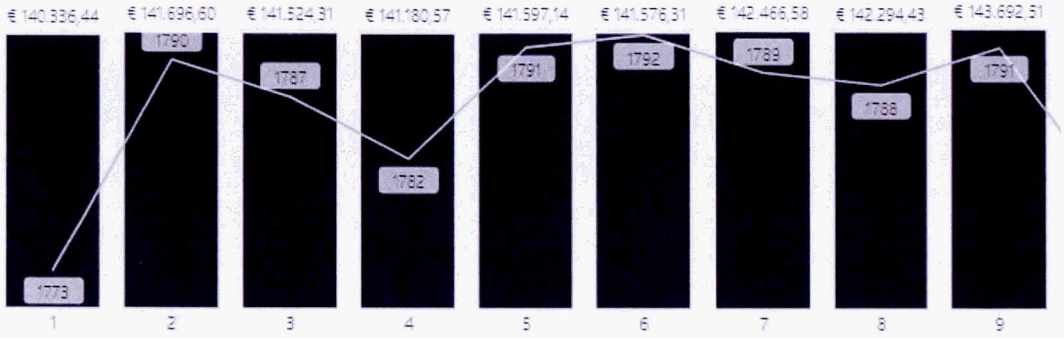
RITTEN									
geboekte ritten	3.787	3.384	4.123	4.134	4.642	4.539	4.808	4.755	5.280

Aantal cliënten begeleiding (individueel en dagbesteding -incl. vervoer naar dagbesteding) per maand:

Aantal cliënten vervoers- (exclusief deeltaxi), woon- en rolstoelvoorzieningen per maand:

Aantal cliënten beschermd wonen (voor de hele regio[1]) per maand:

Maand	Jan	Feb	Mrt	Apr	Mei	Jun	Jul	Aug	Sep
Aantal cliënten	297	272	300	249	236	228	212	184	157

<u>Analyse</u>

Het aantal cliënten dat gebruik maakt van huishoudelijke ondersteuning is licht aan het stijgen. Hetzelfde geldt voor cliënten met een rolstoel-, vervoers- of woonvoorziening. Het aantal aanvragen voor een deeltaxipas blijft stijgen en het aantal geboekte ritten voor de deeltaxi is sinds januari 2021 gestegen met 1.493 ritten. Vanaf de start van Corona zagen we een sterke daling in aanvragen en ritten, we zien deze nu weer stijgen sinds de versoepelingen. Daarnaast hebben we te maken met vergrijzing waardoor het aantal aanvragen en ritten stijgen.

[1] Bergen op Zoom voert het Beschermd Wonen uit voor de gemeenten Bergen op Zoom. Roosendaal, Halderberge, Rucphen, Steenbergen en Woensdrecht).

Het aantal cliënten dat gebruik maakt van de maatwerkvoorziening begeleiding is stabiel. Het aantal cliënten dat een indicatie heeft voor de maatwerkvoorziening beschermd wonen is sinds januari 2021 aan het dalen. Dit is met name het gevolg van de openstelling van de Wet Langdurige Zorg (Wlz) voor GGZ-Beschermd Wonen: cliënten die hun leven lang een beschermde woonomgeving nodig hebben zijn dit jaar overgegaan van de Wmo naar de Wlz.

Financiën

In onderstaande tabel is aangegeven welk budget in de primitieve begroting 2021 was opgenomen en wat het budget is geworden na de bijstelling in het 1e concernbericht en in het 2e concernbericht, zoals deze door het college aan de gemeenteraad is aangeboden. Hierover dient nog besluitvorming door de gemeenteraad plaats te vinden. De 4e kolom geeft de prognose weer voor geheel 2021. In de 5e kolom staat het verschil tussen het bijgestelde budget en de prognose. De prognose wijkt positief af van wat begroot is. Het betreft een afwijking van 3,6%. Alleen bij huishoudelijke ondersteuning is de prognose hoger dan wat begroot is. In de tweede helft van het jaar is het aantal cliënten huishoudelijke ondersteuning gestegen. Er moet rekening mee gehouden worden, dat er nog steeds achterstanden zijn bij het afhandelen van Wmo aanvragen. Dit kan tot gevolg hebben dat er nog met terugwerkende kracht indicaties afgegeven worden.

Hoofdgroep	Budget 2021	Bijgesteld budget 2021	Prognose	Verschil budget en prognose
Huishoudelijke ondersteuning	€ 8.145.510,00	€ 7.515.760,00	€ 7.980.999,01	€ -465.239,01
PGB Wmo inclusief BW	€ 1.152.514,00	€ 1.152.514,00	€ 908.364,77	€ 244.149,23
Rolstoelvoorzieningen	€ 619.114,00	€ 619.114,00	€ 602.099,32	€ 17.014,68
Vervoersvoorzieningen	€ 1.088.810,00	€ 1.088.810,00	€ 965.449,67	€ 123.360,33
Woonvoorzieningen	€ 766.834,00	€ 766.834,00	€ 531.828,39	€ 235.005,61
Begeleiding	€ 9.671.125,00	€ 9.756.361,00	€ 9.155.018,19	€ 601.342,81
Totaal	€ 21.443.907,00	€ 20.899.393,00	€ 20.143.759,67	**€ 755.633,65**

De maatwerkvoorziening beschermd wonen wordt betaald uit regionale middelen, wat betekent dat een eventueel overschot in de regionale voorziening wordt gestort en een eventueel tekort wordt verdeeld onder de 6 samenwerkende gemeenten. Voor 2021 wordt een overschot verwacht. Dit overschot komt deels voort uit het verschil in de uitname van het budget voor de overgang van cliënten naar de WLZ en de daadwerkelijke daling van in de kosten door deze overgang (er zijn meer cliënten uitgestroomd dan er budget is uitgenomen). Daarnaast heeft de realisatie van de Domus-voorziening vertraging op gelopen waardoor de cliënten die hiervoor op de wachtlijst staan deze zorg nog niet kunnen verzilveren. Het geprognotiseerde overschot is nodig om in 2022 de transformatie van het beschermd wonen verder vorm te geven.

Reguliere activiteiten

Gedurende het jaar voeren we de volgende reguliere activiteiten uit: behandelen aanvragen voor de Wmo, cliëntopvolging Wmo, contractbeheer Wmo, verlenen van subsidies en accounthouderschap, onderhouden contacten met partners, actueel houden regelgeving en volgen ontwikkelingen en hierop actie ondernemen. Dit kwartaal zullen we het volgende uitlichten:

<u>Melding en aanvraag huishoudelijke ondersteuning:</u>

Mw. A. doet een melding bij de uitvoeringsorganisatie Sociaal Domein (USD) omdat ze beperkingen heeft in haar handen. Mw. A heeft reuma en kan daardoor schoonmaakdoekjes niet goed meer vasthouden en haar bed verschonen. De Wmo-adviseur handelt als volgt:

- De hulpvraag van mw. wordt verhelderd; *Kan mw. enkel het huishouden niet meer of ervaart ze ook andere (sociale) beperkingen zoals eenzaamheid of vervoersproblemen.*
- Beperkingen in zelfredzaamheid, maatschappelijk participeren of het zich kunnen handhaven in de samenleving worden in kaart gebracht
- Er wordt vastgesteld welke ondersteuning nodig is; *Uit onderzoek komt naar boven dat mw. ondersteuning kan gebruiken in het huishouden en mw. wil graag meer sociale contacten opdoen.*
- Vervolgens wordt gekeken of de beperkingen kunnen worden opgelost door:
    - Eigen kracht; *Mw. kan zelf nog fietsen en autorijden. En mw. kan zelf nog stofzuigen.*
    - Sociaal netwerk; *De buurvrouw wil mw. A helpen door haar was te doen en het bed op te maken.*
    - Algemene voorzieningen; *Mw. A kan naar Café Entree om sociale contacten op te doen waardoor dagbesteding niet nodig is.*
- Blijft er nog iets over om te compenseren, dan wordt een maatwerkvoorziening vanuit de Wmo geadviseerd, *Mw. kan zelf naar een algemene voorziening in de buurt zodat ze zich niet/minder eenzaam voelt. Huishoudelijke ondersteuning wordt geadviseerd voor de taken die de buurvrouw en mw. niet kunnen doen, zoals afstoffen en dweilen. Toekenning vindt plaats indien mw. A. een aanvraag doet door het ondertekende gespreksverslag of ingevulde leveringsplan terug te sturen via de bijgevoegde antwoordenvelop.*

Ontwikkelingen dit kwartaal

Algemene voorzieningen

Subsidies

In 2022 moet € 500.000 besparing gerealiseerd zijn door ombuiging op de subsidies in het sociaal domein. Het college heeft 23-03-2021 besloten deze bezuiniging naar evenredigheid te verdelen over de subsidiepartners. Dit betekent ten opzichte van de subsidies 2021 een korting van 10.4% bij de subsidieverlening 2022. Deze korting geldt niet voor de subsidies voor maatschappelijke opvang en minimaregelingen.

In 2023 moet € 1 miljoen gerealiseerd worden door ombuiging op de subsidies. Hiervoor voeren we het project 'Doen wat nodig is' uit. Hiervoor zijn in de 1e helft van 2021 drie procestafels met partners uitgevoerd. Tijdens deze procestafels hebben we op basis van een gemeentescan en de kennis van de partners de maatschappelijke opgaven van de gemeente gedefinieerd en hebben we in beeld gebracht welk aanbod er reeds is. Dit gebruiken we om speerpunten voor de verdeling van de subsidies te bepalen. In het 3e kwartaal hebben we de gemeentescan verrijkt met data uit Radix (veiligheidsgegevens), Lemon (leefbaarheidsonderzoek) en Tellen en Vertellen (WijZijn). Daarnaast hebben we sessies voorbereid om met gebruik van de data en eigen ervaringen te komen tot speerpunten per wijk voor de maatschappelijke opgaven.

Maatwerk

Huishoudelijke Ondersteuning en Begeleiding.

<u>Personeelstekort zorg</u>

Landelijk kampt de zorg met een personeelstekort. Voor wat betreft de Wmo in de Brabantse Wal hebben we enkele signalen gekregen van zorgaanbieders huishoudelijke ondersteuning. Zij hebben moeite om personeel te vinden om alle nieuwe cliënten direct huishoudelijke hulp aan te kunnen bieden. Tot op heden kunnen we dit oplossen doordat er andere zorgaanbieders huishoudelijke ondersteuning zijn die wel ruimte hebben voor nieuwe cliënten. De verwachting voor de toekomst is dat dit probleem groter wordt vanwege de vergrijzing.

We zijn hierover in gesprek met zorgaanbieders. We willen meer overzicht hebben over de beschikbare ondersteuning, dit doen we door een uniforme werkwijze op te stellen hoe we omgaan met personeelstekorten in de Wmo-zorg binnen de Brabantse Wal.

Clientopvolging
Dit jaar zijn we gestart met cliëntopvolging. Gedurende dit jaar evalueren we dit regelmatig. Dit hebben we ook in het 3e kwartaal gedaan. Op basis hiervan gaan we de wijze waarop we de cliëntopvolging uitvoeren op een aantal punten aanpassen, zodat deze zo goed mogelijk bijdraagt aan het doel om aan de inwoners de meest passende ondersteuning te bieden.

Tarieven Huishoudelijke Ondersteuning en Begeleiding.
In september heeft het college de tarieven voor huishoudelijke ondersteuning, begeleiding, dagbesteding en beschermd wonen voor het jaar 2022 vastgesteld.

Dagbesteding als algemene voorziening
Op 1 oktober 2020 is in Residentie Meilust de pilot Café Entree gestart. Café Entree is een dagbesteding waar ouderen uit de wijken Meilust en Noordgeest naar toe kunnen komen, zonder dat zij hiervoor een indicatie nodig hebben. De pilot wordt uitgevoerd door medewerkers van TWB en duurt een jaar. Het Café Entree wordt goed bezocht, maar als gevolg van corona kwamen er in de eerste maanden vooral inwoners van de Residentie Meilust en minder inwoners uit de wijk. In september is de pilot geëvalueerd. Hieruit bleek dat Café Entree sinds de zomer ook door inwoners uit de wijk steeds beter bezocht wordt. Omdat door de corona het bezoek van inwoners uit de wijk pas laat op gang is gekomen, is met TWB gesproken over het verlengen van de pilot. Dit zodat beter vastgesteld kan worden wat het effect is van de dagbesteding. Hierover wordt in het 4e kwartaal een besluit genomen.

Beschermd Wonen
Inkooptraject
Omdat de overeenkomst voor Beschermd Wonen op 31-12-2022 afloopt, wordt een inkooptraject voorbereid. Voordat het inkooptraject kan starten, wordt gewerkt aan regionale afspraken tussen gemeenten/ zorgaanbieders/ woningcorporaties over huisvesting en begeleiding van beschermd wonen cliënten, de aansluiting van jeugdzorg op Wmo beschermd wonen en het opzetten van de nieuwe governancestructuur voor MO/ BW. Momenteel worden de nieuwe beschermd wonen producten uitgewerkt, waarna er eind 2021 gestart kan worden met het kostprijsonderzoek.

Transformatie
Naast het voorbereiden van het inkooptraject wordt er hard gewerkt aan de transformatie van het beschermd wonen. Hierbij werken we toe naar het zo veel mogelijk scheiden van wonen en zorg. Bij een evaluatie/ verlenging en bij nieuwe aanvragen wordt door de Wmo adviseur goed gekeken of de zorgbehoefte zodanig is dat de beschermd wonen indicatie naast het begeleidingscomponent ook een wooncomponent dient te bevatten. Het wooncomponent wordt alleen nog toegekend als dit noodzakelijk is omdat de cliënt kampt met hoogcomplexe multiproblematiek of omdat de cliënt op het moment dat hij/zij 18 jaar wordt qua ontwikkeling nog niet klaar is om zelf de woonlasten te gaan dragen. Dit vraagt van sommige zorgaanbieders dat zij hun bestaande woonvormen anders inrichten/ inzetten en met de cliënten de diverse zaken rondom inkomen en woonovereenkomsten regelen. Omdat dit tijd en geld vraagt wordt er continue met zorgaanbieders en verhuurders van panden gekeken hoe we hen hierin het beste kunnen ondersteunen.

Realisatie Domus voorziening
Een groot gemis in het huidige regionale beschermd wonen aanbod is een woonvoorziening voor cliënten met hoogcomplexe multiproblematiek (GGZ en verslaving, veelal i.c.m. langdurige dakloosheid). Hiervoor werken we

samen met het Leger des Heils en diverse ketenpartners (GGZ-WNB, Novadic Kentron, WijZijn Traverse) aan de realisatie van een zogenaamde Domus voorziening. De diverse ketenpartners die betrokken zijn bij de realisatie van de Domus voorziening hebben in het voorjaar van 2021 een intentieverklaring ondertekend. Daarnaast zijn diverse randvoorwaardelijke zaken in orde gemaakt, zoals het toetreden van het Leger des Heils tot de overeenkomst voor beschermd wonen. Er is daarnaast door het Leger des Heils, in overleg met de gemeenten Bergen op Zoom en Roosendaal hard gezocht naar een passende locatie. Deze zoektocht heeft nog niet geleid tot een permanente locatie welke op korte termijn betrokken kan worden. Omdat de nood onverminderd hoog (de wachtlijst met cliënten voor deze voorziening is aanzienlijk en deze mensen ontvangen nu niet de ondersteuning die ze eigenlijk nodig hebben) worden er verkennende gesprekken gevoerd met GGZ-WNB over tijdelijke vestiging op het terrein van GGZ-WNB (Vrederust).

Openstelling Wlz voor beschermd wonen

Vanaf 01-01-2021 is de Wlz opengesteld voor beschermd wonen, wat betekent dat die cliënten die hun leven lang een beschermde woonomgeving nodig zullen hebben over zijn gegaan van de Wmo naar de Wlz. Hiervoor is ook (per 2021) een bedrag uit het budget voor beschermd wonen genomen. Het CIZ heeft echter niet alle aanvragen voor Wlz-indicaties op tijd in behandeling kunnen nemen, waardoor er vertraging is opgetreden. Het Rijk en de VNG zijn overeengekomen dat de gemeenten de Wmo-indicaties van deze cliënten verlengen. Dit hebben wij ook gedaan. Er heeft daarom ook een nacalculatie plaatsgevonden op de uitname uit het beschermd wonen budget van gemeenten. Op basis hiervan is in de septembercirculaire de uitname voor 2021 en voor de jaren daarna bekend gemaakt. Op basis van de huidige gegevens is de uitname uit ons budget lager dan de kosten die we in 2021 hebben bespaard doordat cliënten over zijn gegaan naar de Wlz. Het risico dat de openstelling van de Wlz voor beschermd wonen ons geld zou kosten is hiermee grotendeels geweken.

Nieuw verdeelmodel en compensatie

Het huidige financieringsmodel voor beschermd wonen is gebaseerd op historische gegevens die, voor onze regio, niet stroken met het huidige aantal cliënten. Na een eerder lobbytraject heeft de regio Bergen op Zoom voor 2018, 2019, 2020 en 2021 daarom compensatie gekregen van het Rijk. Er is inmiddels een nieuw objectief verdeelmodel ontwikkeld, welke in maart is gepresenteerd. Op basis van dit nieuwe verdeelmodel gaat onze regio er in de toekomst fors op vooruit. Dit nieuwe verdeelmodel wordt echter pas (op zijn vroegst) vanaf 2023 stapsgewijs ingevoerd. Hierdoor zou voor onze regio na 2021 wederom een financieel tekort ontstaan. Het Ministerie van BZK heeft laten echter weten dat het Rijk de aanvullende bijdrage van 4,24 miljoen ook in 2022 aan ons toekent en heeft toegezegd ons uiterlijk eind 2021 te informeren over de aanvullende bijdragen voor de jaren 2023 en verder.

Maatschappelijke Opvang

Maatschappelijke Opvang Corona

In augustus/ september is WijZijn gestart met de afbouw van de extra locatie (10 plekken) Maatschappelijke Opvang (MO) die was opgezet vanwege Covid-19 in de Waterstraat in Roosendaal. Per 1 oktober is er geen extra locatie meer. Voor wat betreft de Corona meerkosten voor de MO is in de voorjaarsnota 2021 door het kabinet een eerste raming van de omvang van de meerkosten in het sociaal domein opgenomen (€ 141 miljoen). Hiermee onderschrijft het Rijk de afspraak over de meerkosten nogmaals. Deze raming is gebaseerd op de compensatie die in 2020 is uitgekeerd. In de raming is rekening gehouden met het effect van vaccinaties en het afschalen van een deel van de maatregelen vanaf de zomer. Dit budget is indicatief en wordt nog niet als voorschot aan gemeenten uitgekeerd. Dit ter voorkoming van verdeelproblemen bij het definitief vaststellen van de compensatie. De raming wordt geactualiseerd nadat het onderzoek naar de omvang van de meerkosten is afgerond. Op basis van die definitieve raming wordt de omvang van de compensatie vastgesteld en bij decembercirculaire 2021 uitgekeerd aan gemeenten. Zowel het onderzoek als besluitvorming over de compensatie vindt in gezamenlijk overleg tussen het Rijk en VNG plaats.

Brede aanpak dak- en thuisloosheid
De pilots vanuit de brede aanpak worden uitgevoerd. T.o.v. van de vorige factsheet is er niets veranderd.

Voor het Project "Huisvesting & Preventie Dakloosheid" (vervolg van het project "Juiste ondersteuning op de Juiste Plek") zijn de volgende acties uitgevoerd:
- Er zijn verdiepingssessies georganiseerd met ketenpartners.
- Er is verder gewerkt met ketenpartners aan het opstellen van een concept convenant met leidende principes en werkparketten met ketenpartners.
- Er is een concept berekening gemaakt van de benodigde capaciteit aan zelfstandige woonplekken.
- Er zijn gesprekken met aanbieders van beschermd wonen over de impact van ontwikkelingen op bestaande vastgoedlocaties gevoerd. Vervolgens hebben hierover gesprekken plaatsgevonden met de woningcorporaties.
- Er is een Woonwaaier opgesteld. Een woonwaaier is een overzicht aan instrumenten die ingezet kunnen worden om inwoners van de regio West-Brabant West te ondersteunen bij het vinden of behouden van een passende woonplek voor zorgprofessionals.
- Er is gestart met het uitvoeren van een scanner Preventie (deze biedt inzicht in de stand van preventiebeleid dakloosheid). Uitkomst volgt in Q4.

Zorg & Veiligheid
Voor dit onderwerp wordt nog steeds gewerkt aan de acties die benoemd zijn in de vorige Factsheet Wmo: opzetten Domus-voorziening, project "Aanpak verward gedrag borgen bij hoog complexe doelgroep in West-Brabant", evaluatie aanpak verward gedrag, opstellen samenwerkingsconvenant met partijen over het toeleiden van cliënten naar passende zorg.

Achterstanden Wmo
We hebben nog steeds te maken met wachtlijsten. Desondanks hebben een aantal beheersmaatregelen wel geleid tot het sneller afhandelen van meldingen. Ook de spoedprocedure voorkomt dat situaties onnodig escaleren. Momenteel wordt er gewerkt aan een werkplan 2022 waarbij we de wachtlijsten nog beter onder controle krijgen en tot het verleden willen laten behoren.

Meerkostenregeling Corona (excl. meerkostenregeling MO/ BW)
De evaluatie meerkostenregeling Wmo corona 2020 is uitgevoerd en geëvalueerd. Conclusie van de evaluatie is dat de regeling succesvol is en dat de wens is dat we deze regeling met kleine aanpassingen willen doorzetten voor 2021. Ook landelijk is de meerkostenregeling verlengd voor 2021 en daarvoor is budget ter beschikking gesteld aan de gemeenten. Daar zal begin 2022 besluitvorming over komen zodat zorgaanbieders er aanspraak om kunnen maken.

Wmo-verordening
In januari 2021 is een nieuwe verordening Wmo aangeboden aan de gemeenteraad. Door de commissie is unaniem een ordevoorstel aangenomen om het voorstel niet door te geleiden naar de raad, maar voor het opstellen van de verordening een werkgroep te vormen die het BOB-traject voorbereidt. Er is een werkgroep gevormd die regelmatig bij elkaar komt en die inmiddels twee beeldvormende vergadering heeft voorbereid. De werkgroep verwerkt nu alles wat is opgehaald in een rapportage, die de werkgroep aan zal bieden aan de gemeenteraad en de wethouder. Besluitvorming over de Wmo-verordening zal plaatsvinden in januari 2022.

Factsheet Jeugd: Kwartaal 3 2021

Doel Jeugd:

> *Motto: Handel alsof het je eigen kind is*
> *Jeugdigen groeien veilig op, gezinnen krijgen lichte hulp of ondersteuning waar het kan en zwaardere zorg waar nodig.*
> *Er wordt gewerkt vanuit 4 leidende principes:*

Eigen kracht eerst, Regie bij het gezin, Geen kind buitenspel, Loslaten zonder het zicht te verliezen

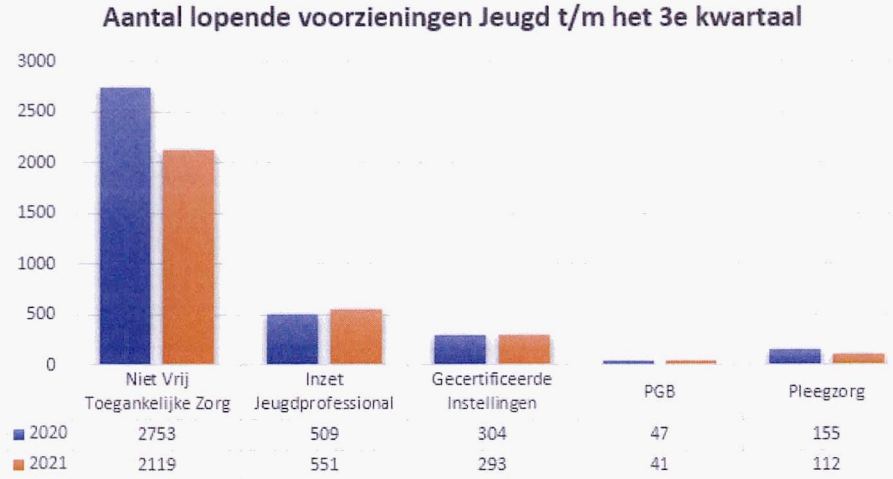
Hiervoor zet de gemeente algemene voorzieningen en maatwerkvoorzieningen in. Algemene voorzieningen zijn voor iedereen toegankelijk zonder verwijzing, denk hierbij aan hulp in het voorliggend veld of van de jeugdprofessional. Voor maatwerkvoorzieningen is een verwijzing nodig. Dit is een verwijzing naar Niet Vrij Toegankelijke Zorg (NVTZ), dus een zorgaanbieder.

Omdat de vraag naar ondersteuning steeds complexer wordt, werken we continu aan het efficiënter en effectiever maken van onze jeugdhulp.

In deze factsheet hebben we aandacht voor reguliere activiteiten, in-control zijn, de wachtlijst binnen de toegang, de relevante ontwikkelingen van onder andere de regiovisie jeugd, laaggeletterdheid, preventieve trainingen en risico's dit kwartaal.

In het Handboek Sociaal Domein vindt u meer informatie over jeugd en de verschillende projecten en maatschappelijke business cases die we uitvoeren.

Cijfers

Duiding: in het 3e kwartaal van 2021 zien we ten opzichte van het vorige jaar een duidelijke daling in actieve voorzieningen NVTZ. Daarentegen zien we een stijging van het aantal trajecten waarbij de jeugdprofessional hulp biedt. De uitvoering van maatregelen door gecertificeerde instellingen is nagenoeg gelijk gebleven ten opzichte van vorig jaar. Dit geldt ook voor het aantal lopende PGB's. Pleegzorg kent een daling, echter, pas op langere termijn kunnen we spreken van een trend aangezien deze arrangementen vaak langlopend zijn.

Financiën

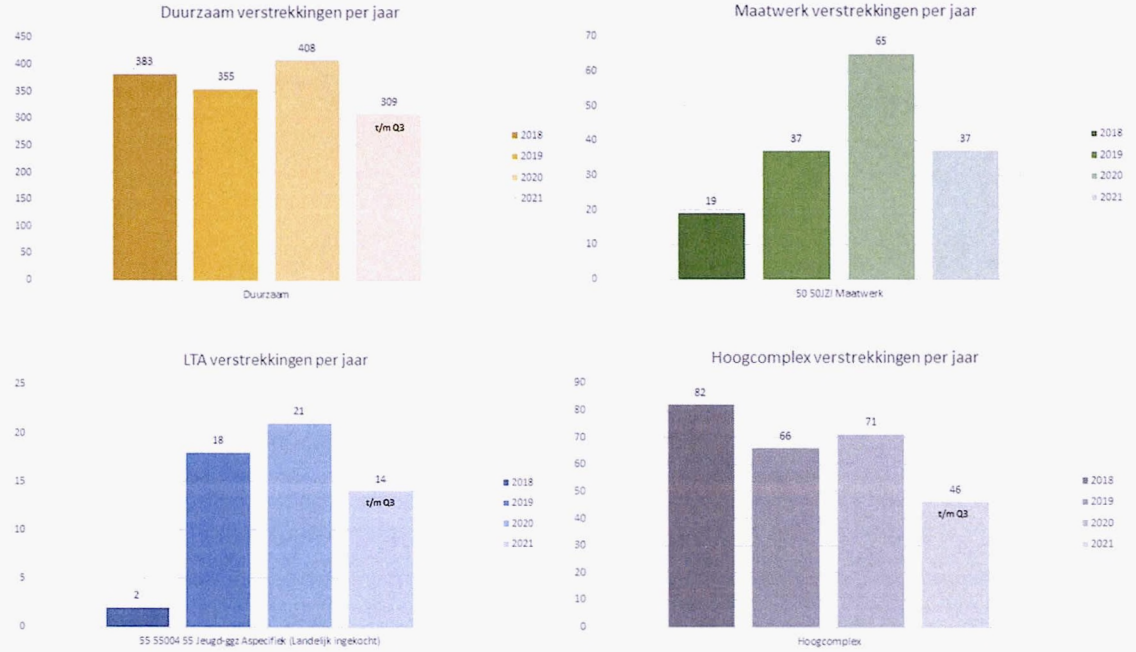
Hoofdgroep	Budget 2021	Bijgesteld budget 2021	Prognose	Verschil budget en prognose
Niet vrij toegankelijke voorziening jeugd	€ 14.799.274	15.650.985	€13.609.056	€2.041.929
Veiligheid jeugd (GI's)	€ 1.820.617	€1.537.569	€1.569.674	€-32.105 Incl. 18% Nabetaling JBB 2020 + 2021
PGB jeugd	€ 362.743	€ 362.743	€ 340.267	€ 22.476
Totaal	*€ 16.982.634*	*€17.551.297*	*€15.518.997*	*€ 2.032.300*

Duiding: In bovenstaande tabel is aangegeven welk budget in de primitieve begroting 2021 was opgenomen en wat het budget is geworden na de bijstelling. De 3e kolom geeft de prognose weer voor geheel 2021. In de 4e kolom staat het verschil tussen het bijgestelde budget en de prognose. Zichtbaar is een significant verschil van meer dan 2 miljoen. 1,7 miljoen hiervan betreft de extra middelen die door het rijk beschikbaar zijn gesteld om de meest acute problematiek voor jeugd, zoals wachttijden en plaatsen binnen de jeugd-GGZ, op te lossen. Deze gelden zijn bestemd voor regionaal gebruik, aangezien deze problematiek binnen ons stelsel regionaal dient te worden aangepakt. In het 2e concernbericht is hierover aangegeven: Het Rijk heeft in 2021 eenmalig €1.762.000 beschikbaar gesteld met als oogmerk dat gemeenten hiermee in staat worden gesteld om de consultatiefunctie-GGZ vorm te geven en wachtlijsten bij lichtere alsmede specialistische jeugdproblematiek tegen te gaan. De lasten worden voor nu één op één op het programma Jeugd begroot, echter de uitwerking moet nog plaatsvinden waardoor niet in te schatten is of het volledige budget in 2021 benodigd is. Nieuwe informatie die na opstellen 2e Cobe bekend werd, leert ons dat er op basis van een regionaal plan, wat we in begin 2022 vanuit de regio zullen ontvangen, het budget in 2021 niet wordt uitgegeven. Bij de jaarrekening 2021 wordt daarom aan de gemeenteraad voorgesteld om de middelen in te mogen zetten voor het beoogde doel.

Reguliere activiteiten

Sturen op kwaliteit

Onderstaande tabellen laten de ontwikkelingen zien rondom de arrangementen duurzaam, maatwerkarrangement, Landelijke Transitie Arrangement (LTA) en hoogcomplex.

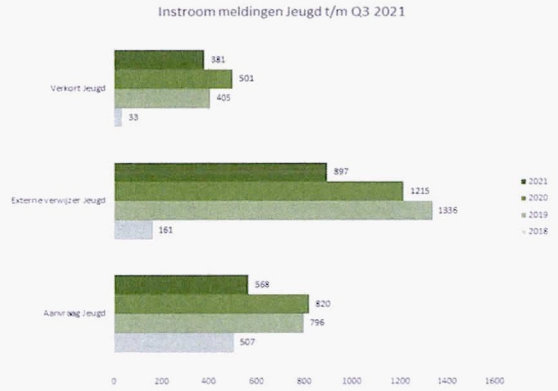
Duiding: We zien dat duurzaam arrangementen nagenoeg gelijk blijven in kwantiteit. Wel weten we dat we meer in-control zijn door de nieuwe werkwijze duurzaam arrangementen omtrent beëindigingen en verlengingen. Gedurende 2021 heeft dit een besparing van €180.000,- opgeleverd. Dus ondanks het gelijk blijven van het aantal arrangementen, weten we dat we minder kosten maken door de controle op rechtmatigheid van beëindiging en verlenging. Maatwerkarrangementen, LTA en Hoogcomplex arrangementen zijn beduidend minder afgegeven gedurende 2021. Dit is direct terug te leiden naar de inzet van het arrangementenuur. In dit uur worden alle maatwerk, LTA en Hoogcomplex arrangementen besproken om zo gezamenlijk te bekijken welke inzet het meest passend is. Er wordt hier bewust gestuurd op kwaliteit van inzet en het 'first time right' principe.

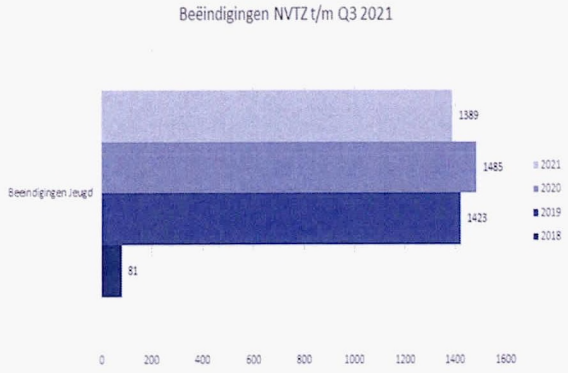
Ontwikkelingen dit kwartaal

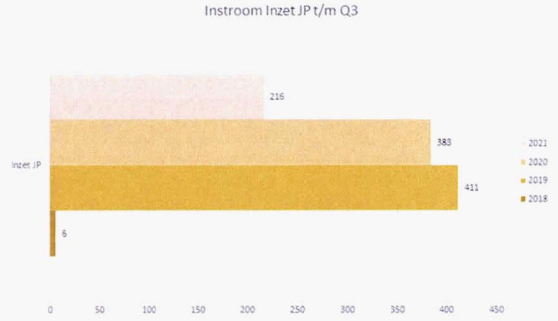
Algemene voorzieningen

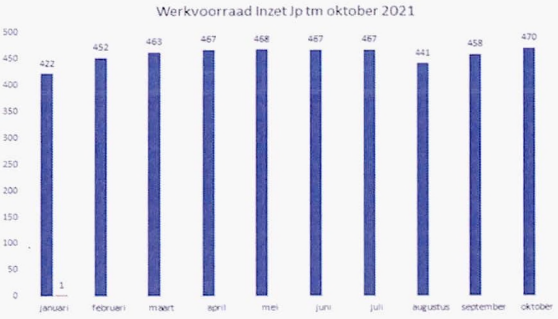
Cijfers uit de toegang jeugd en in-control zijn

Onderstaande tabellen laten de instroom, uitstroom, beëindigingen NVTZ en de werkvoorraad van de jeugdprofessionals zien. Deze informatie wordt uit het nieuwe dashboard jeugd gehaald.

Duiding: Bovenstaande informatie toont dat we steeds meer in-control zijn. We hebben zicht op instroom, doorstroom uitstroom en werkvoorraad. Wat opvalt is het uitblijven van uitstroom bij de NVTZ. Corona speelt daarbij een belangrijke factor. Trajecten duren langer waardoor uitstroom uitblijft. Instroom is stabiel en blijft gelijk. De doorstroom van team intake naar team ambulant verloopt steeds soepeler nu het team weer op sterkte is.

Regiovisie Jeugdhulp West-Brabant West 2022-2025

Momenteel wordt de laatste hand gelegd aan de nieuwe regiovisie jeugdhulp West-Brabant West (WBW) waarna deze eind van dit jaar aan het College en de gemeenteraad zal worden voorgelegd. De regiovisie is tot stand gekomen in samenspraak met alle partners binnen onze jeugdhulpregio.
De regiovisie heeft als titel: 'Koersvast, opzoek naar de nieuwe balans' met als kernwaarden:

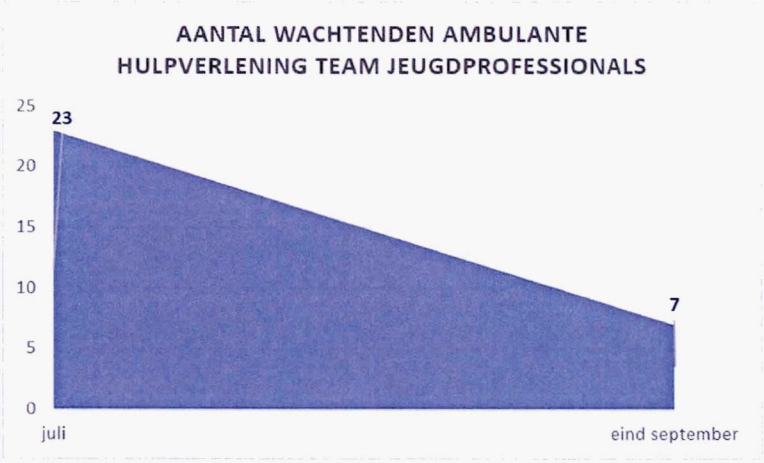
- Eigen kracht en eigen leven als continu streven
- Jeugdhulp is een teamsport
- Ieder kind verdient een thuis
- Sturen vanuit kwaliteit

Weerbaarheidstrainingen door jeugdprofessionals

Het afgelopen jaar hebben jeugdprofessionals een nieuwe weerbaarheidstraining ontwikkeld voor kinderen in de leeftijd van 8 tot 12 jaar. Bij aanvang van het nieuwe schooljaar 2021-2022 is actief gestart met werven. Inmiddels kunnen we melden dat er veel animo voor de training is. Na de herfstvakantie zullen er dan ook 2 trainingen starten die volledig vol zitten. Met de inzet van deze trainingen voorkomen we dat deze kinderen door worden verwezen naar NVTZ. Door het preventieve karakter normaliseren we en worden de kinderen toegerust om zelf verder te kunnen.

Maatwerk

Wachtlijsten binnen de toegang

Duiding: Het team jeugdprofessionals is langere tijd niet op sterkte geweest. Na de zomer bleek het team weer op sterkte te zijn waardoor de daling die sinds mei 2021 is ingezet verder doorzet. Momenteel wachten 7 jeugdigen op ambulante begeleiding van een jeugdprofessional waarbij de langst wachtende eind september is aangemeld. De positieve daling is dus tweeledig; een korte wachtlijst en een korte wachttijd.

Ontwikkelingen woonplaatsbeginsel en opgave hieromtrent

Op 1 januari 2022 verandert het woonplaatsbeginsel voor de jeugdwet. In de nieuwe situatie ligt de verantwoordelijkheid voor inzetten en financieren van NVTZ jeugdhulp bij de gemeente waar de jeugdige zijn woonadres heeft volgens de Basis registratie personen (BRP) i.p.v. het adres van de ouders. Wanneer een jeugdige in een instelling woont of in een pleeggezin woont (jeugdhulp met verblijf) is de gemeente verantwoordelijk waar de jeugdige voorafgaande aan zijn verblijf zijn woonadres had op basis van de BRP. De gemeente waar de jeugdige oorspronkelijk vandaan komt, blijft dus verantwoordelijk voor de jeugdige en voor de kosten van de jeugdhulp voor deze jeugdige.
Momenteel worden op de achtergrond alle voorbereidingen getroffen voor een soepele overgang naar de nieuwe situatie.

Risico's

Jeugdbeschermingsketen

Binnen de jeugdbeschermingsketen zijn de ontwikkelingen turbulent. We hebben te maken met een instroomstop bij Jeugdbescherming Brabant (JBB), we merken dat andere gecertificeerde instellingen (GI's) het hierdoor ook moeilijk hebben, er is een tarieven discussie en we zien dat de druk op de volledige keten groter wordt. De raad voor de kinderbescherming (RvdK) kampt met wachtlijsten en Veilig Thuis (VT) hernieuwt de samenwerkingsafspraken om zich meer te richten op haar wettelijke taken. Dit alles zorgt voor flinke druk bij de gemeentelijke toegang en met name bij het team Complexe Veiligheidscasuïstiek (CVC), dit monitoren we accuraat en grijpen in indien nodig.

Nieuwe samenwerkingsafspraken Veilig Thuis en gemeentelijke toegangen

Vanaf januari 2022 zal de samenwerking tussen Veilig Thuis en de gemeentelijke toegangen anders worden ingericht. Dit brengt risico's met zich mee voor de toegangen. Aangezien Veilig Thuis voor alle inwoners is raken de veranderingen niet alleen jeugd maar ook volwassenenhulpverlening.

Trends

De instroom is groter dan de uitstroom waardoor we verwachten dat er een stijging in het aantal voorzieningen zal zijn. Daarnaast is de complexiteit toegenomen. Het aantal wat in- en uitstroomt is nooit exact te voorspellen, hierdoor is er altijd een risico dat de prognose afwijkt van de daadwerkelijk kosten aan het eind van begrotingsjaar 2021.

Factsheet Participatie: Kwartaal 3 2021

Doel participatie:

Iedereen die kan werken maar het op de arbeidsmarkt zonder ondersteuning niet redt, valt onder de Participatiewet. De wet moet ervoor zorgen dat meer mensen werk vinden, ook mensen met een arbeidsbeperking.

Het gaat om:

-Mensen met een uitkering activeren en naar werk toe leiden.

-Het inkomen aanvullen als mensen niet (geheel) het minimumloon kunnen verdienen.

-Het zo veel mogelijk voorkomen en wegnemen van problemen rond armoede en schulden bij mensen.

Hiervoor begeleid de gemeente via de Intergemeentelijke Sociale Dienst (ISD Brabantse Wal) uitkeringsgerechtigden op weg naar werk en voor wie (nog niet) kan werken bevordert de gemeente zelfstandige deelname aan de samenleving. Ook verstrekt de gemeente middelen voor de eerste levensbehoeften bij mensen die dit zelf tijdelijk niet kunnen. Daarnaast biedt de gemeente een vangnet voor mensen met een minimuminkomen om (sociale) uitsluiting te voorkomen.

In deze factsheet geven we de hoeveelheid uitkeringsdossiers, de in- en uitstroom in de uitkering en de prognose is van de uitgaven. Verder geven we aan welke relevante ontwikkelingen er zijn geweest in Participatie in dit kwartaal en wat we in dit kwartaal hebben gedaan. In het Handboek Sociaal Domein vindt u meer informatie over Participatie en de verschillende projecten en maatschappelijke business cases die we uitvoeren.

Cijfers

Aantal cliënten

30-9-2018	30-9-2019	30-9-2020	30-9-2021
1804	1791	1908	1888
-25	-13	117	-20
-1,4%	-0,7%	6,5%	-1,0%

Op 30 september 2021 ontvingen 1.888 cliënten een bijstandsuitkering. Dit is ten opzichte van een jaar ervoor een afname van 1%.

Uitstroom Q3

- Van de in totaal 98 uitgestroomde cliënten hebben er 11 de AOW-gerechtigde leeftijd bereikt, 2 cliënten zijn overleden, 2 cliënten zijn gedetineerd, 21 cliënten hebben een baan gevonden, 14 cliënten zijn een studie begonnen met studiefinanciering, 20 cliënten zijn verhuisd, 7 cliënten zijn een relatie aangegaan en 21 cliënten is zijn om overige redenen uitgestroomd.
- In Q3 2021 zijn 21 cliënten uitgestroomd naar werk. Dit is 24,4%.

Overige cijfers

- Per 30 september 2021 is 47,6% van het bestand ouder dan 50 jaar. Het aantal jongeren onder de 27 bedraagt 7,2%.
- 6% van de cliënten is (vrijwel) direct bemiddelbaar naar werk, 28% heeft nog wat meer nodig om arbeidsfit te worden en 61% ondervindt nog een zodanig aantal belemmeringen, dat het deelname aan arbeid of aan een traject in de weg staat (6% van het aantal klanten nog niet ingedeeld).
- Het aantal aanvragen Bijzondere Bijstand bedroeg 273 (en in het derde kwartaal van 2020, 382).
- Het aantal aanvragen Maatschappelijke Participatie Schoolgaande Kinderen was in Q3 2021, 86 (en 100 in Q3 2020).
- De aanvragen Sociaal Culturele Bijdragen 67 in Q3-2021 en 50 in Q3-2020.
- 10% van de uitkeringsgerechtigden is statushouder.
- Aantal Leerwerktrajecten: 6, Beschut werk: 39, Garantiebanen: 74

Financiën

Hoofdgroepen	Begroting	Bijgestelde begroting	Prognose	Verwacht resultaat 2021
Bedrijfsvoering ISD	€ 9.936.500	€ 10.721.339	€ 10.721.339	€ -
Bijstand levensonderhoud (lasten)	*€ 30.778.072*	*€ 29.441.072*	*€ 29.123.733*	*€ 317.339*
BUIG (rijksbijdrage bijstand levensonderhoud)	*€ 33.008.187*	*€ 31.624.187*	*€ 30.845.688*	*€ -778.499*
Saldo bijstand levensonderhoud *(=Rijksbijdrage Buig-Bijstand levensonderhoud)*	€ 2.230.115	€ 2.183.115	€ 1.721.955	€ -461.160
Bijstandsbesluit Zelfstandigen	€ 332.017	€ 332.017	€ 187.859	€ 144.158
TOZO	€ -	€ 3.675.400	€ 3.224.770	€ 450.630
Bijz. bijstand, minimabeleid en schuldhulpverlening	€ 4.902.604	€ 5.069.422	€ 4.615.825	€ 453.598
TONK	€ -	€ 150.000	€ 150.000	€ -
Participatieprojecten	€ 2.404.991	€ 2.033.725	€ 2.000.000	€ 33.725
Sociale werkvoorziening	€ 12.554.005	€ 11.812.926	€ 11.807.421	€ 5.505
Totaal	**€ 32.360.232**	**€ 35.977.944**	**€ 34.429.169**	**€ 626.455**

Duiding:

Bedrijfsvoering ISD	GR ISD, loopt volledig cf begroting ISD. Het DB van de ISD heeft de herziene begroting ISD 2021 besloten. Het college van BoZ heeft besloten aan de raad voor te stellen geen zienswijze in te dienen op deze begrotingswijziging ISD. Er is voldoende dekking binnen de begroting (na 1e en 2e cobe) voor de extra lasten die hieruit voortvloeien voor BoZ.
Bijstand levensonderhoud (lasten)	Na het samenstellen van het 2e cobe 2021 is een duidelijke daling in de maandelijkse uitgaven aan bijstandsuitkeringen naar voren gekomen. Deze daling zette voorzichting in in juli, maar trekt duidelijk aan in augustus en september. Dit doordat het aantal uitkeringen daalt sinds mei 2021 en deze daling dusdanig sterk doorzet dat er inmiddels sprake is van een daling van 2,1% sinds ultimo 2020. Per saldo leidt dit er toe dat de prognose op basis van de cijfers t/m september 2021 lager uitkomt dan de bijgestelde begroting (obv het 2e cobe) .
BUIG (rijksbijdrage bijstand levensonderhoud)	Het definitief BUIG 2021 is bekend geworden. De prognose betreft dan ook het definitief bedrag BUIG 2021. In het 2e cobe was de verwachte rijksbijdrage BUIG al naar beneden bijgesteld op basis van de neerwaarts bijgestelde uitgaven BUIG. Deze uitgaven zijn bijgesteld op basis van de gerealiseerde uitgaven t/m juli 2021. Naar nu blijkt gaat het Rijk uit van een sterkere daling van de uitgaven (sterker effect herstel conjunctuur na corona) tot het einde van 2021.
Saldo bijstand levensonderhoud *(=Rijksbijdrage Buig-Bijstand levensonderhoud)*	Op basis van de nieuwste prognose van de uitgaven BUIG (zie bij Bijstand levensonderhoud) is ook bij Bergen op Zoom het effect van de huidige conjunctuur zichtbaar geworden. Het nadelige begrotingsresultaat op de rijksbijdrage BUIG zal naar verwachting deels kunnen worden gecompenseerd door een verwacht voordelig begrotingsresultaat op de uitgaven Bijstand levensonderhoud. Per saldo wordt een nadeel verwacht van ruim € 460.000.
Bijstandsbesluit Zelfstandigen (BBZ)	Tot en met september is zichtbaar dat ondernemers in veel gevallen een beroep hebben gedaan op de Tozo en niet op de Bbz. Tozo heeft in die gevallen gefunctioneerd als een voorliggende voorziening. Nu Tozo is gestopt per 1 oktober 2021, is de verwachting dat dit zal leiden tot een toename van de aanvragen Bbz in het laatste kwartaal 2021.
TOZO	Ontvangen voorschot Tozo 2021 is € 2.632.598 Het hier gepresenteerde 'resultaat' zal na verwerking in de jaarrekening weer worden gereduceerd tot '€ 0'. Immers het Rijk vergoedt alle verstrekte uitkeringen en leningen Tozo + de forfaitaire uitvoeringskosten.
Bijz. bijstand, minimabeleid en schuldhulpverlening	Als onderdeel van het steun- en herstelpakket het kabinet in 2020 en 2021 extra middelen voor het gemeentelijk schuldenbeleid en de bijzondere bijstand beschikbaar gesteld. Deze extra middelen bedragen in totaal € 232.000. Op dit moment blijkt uit de prognose niet dat er ook daadwerkelijk extra uitgaven zijn als gevolg van de coronacrisis. Afgezien van voorgaande is er ook sprake van een onderbesteding op de begroting (excl. coronamiddelen). Er zijn echter wel vergaand uitgewerkte plannen m.b.t. onder andere schuldhulpverlening aan zelfstandigen en vroegsignalering. De verwachting is dat een deel van de onderbesteding hiervoor zal worden ingezet.
TONK	In de meicirculaire 2021 heeft Bergen op Zoom € 269.000 ten behoeve van TONK ontvangen. Dit is voor zowel de uitgaven op de uitkeringen TONK als de uitvoeringskosten TONK. De uitvoeringskosten TONK vallen in de begroting ISD (bedrijfsvoering ISD). De hier vermelde kosten en prognose betreffen slechts de uitgaven inzake de uitkeringen TONK. In de septembercirculaire (niet opgenomen in het 2e cobe en dus ook niet verwerkt in de bijgestelde begroting) is nog eens € 807.000 ontvangen voor TONK. De exacte uiteindelijke kosten voor de TONK zijn nu nog niet bekend. Het landelijk beeld is dat het Rijk het verwachte beroep dat op de TONK regeling wordt gedaan te hoog heeft ingeschat. Bij de jaarrekening worden deze ontvangen gelden afgezet tegen de daadwerkelijk kosten die we in 2021 nog besteden aan deze regeling.
Participatieprojecten	Op dit moment verlopen de uitgaven niet conform de begroting, omdat wegens de coronamaatregelen niet alle trajecten conform planning plaats hebben gevonden (minder volume mogelijk wegens afstandsmaatregelen, trajecten later gestart etc.). De verwachting op dit moment is dat dit niet meer volledig kan worden ingehaald dit jaar. Daarom is in het 2e cobe de begroting (incidenteel) verlaagd.

Sociale werkvoorziening	In het 2e concernbericht is de aanpassing uit de meicirculaire verwerkt (de rijksbijdrage wsw die 1 op 1 wordt doorgegeven aan de WVS is met € 97.000 verhoogd). Ook is in het 2e cobe de teruggave van € 43.000 in het kader van de bestemming van het jaarresultaat 2020 van de WVS verwerkt. De terug te ontvangen bedragen van de WVS (uit hoofde van de jaarrekening WVS 2020) hebben we inmiddels daadwerkelijk ontvangen, maar deze zijn nog niet in de boekingen t/m september verwerkt.

Reguliere activiteiten

Gedurende het jaar voeren we de volgende reguliere activiteiten uit: Mensen met een uitkering op weg helpen naar werk, zelfstandige deelname aan de samenleving voor wie (nog) niet kan werken bevorderen. Daarnaast het verstrekken van middelen voor de eerste levensbehoeften bij mensen die dit zelf tijdelijk niet kunnen en het bieden van een vangnet voor mensen met een minimuminkomen om (sociale) uitsluiting te voorkomen. Het voorkomen en aanpakken van problematische schulden van inwoners door het bieden van schuldhulpverlening en preventie.

Ontwikkelingen dit kwartaal

Implementatie Wet Inburgering

Op dit moment werken wij hard aan de implementatie van de veranderde opgave Wet inburgering, om klaar te zijn voor de inwerkingtreding van de wet per 01 januari 2022. Hiertoe zal in het 4e kwartaal de verordening inburgering aan de Raad worden voorgelegd.

TOZO en TONK

TOZO en TONK zijn gestopt per 1 oktober 2021. Er zal geen verlenging meer plaatsvinden vanaf 1 oktober kunnen ondernemers die (financiële) problemen hebben zich richten tot de reguliere Besluit Bijstandsregeling voor Zelfstandigen (Bbz). De verwachting is dat dit zal leiden tot een toename van de aanvragen Bbz in het laatste kwartaal 2021

Lokale stand van zaken met betrekking tot de Toeslagenaffaire

Er zijn op dit moment 125 mogelijk gedupeerden bekend binnen de gemeente Bergen op Zoom. Al deze mensen zijn benaderd door middel van een brief met verzoek om contact. Daarnaast heeft de gemeente WijZijn ingezet door middel van een machtiging om zo nog meer mensen te benaderen. Op dit moment is er met 74 gedupeerde gezinnen gesproken en hiervoor hulpverlening/ondersteuning ingezet waar nodig. Om gedupeerde gezinnen in onze gemeente te kunnen helpen, heeft de Uitvoeringsorganisatie Sociaal Domein een procesregisseur aangesteld. Er is alles aan gedaan om zo veel mogelijk van deze gezinnen te spreken en te helpen, de gezinnen die nog niet zijn gesproken zijn meerdere malen door de gemeente en daarnaast door WijZijn benaderd.

Waar nodig is passende ondersteuning ingezet, onder andere binnen de Jeugdwet, Wmo en Participatiewet en Schuldhulpverlening (met daarbij extra inzet van duurzame financiële dienstverlening). Daarnaast is er extra samenwerking aangegaan met WijZijn Traverse om deze mensen snel te kunnen ondersteunen. Bij geen van de tot nu toe gesproken gezinnen is een uithuisplaatsing van de kinderen aan de orde gekomen. Wel is er bij een aantal gezinnen jeugdzorg (naast andere passende ondersteuning) ingezet.

Verder is Kredietbank Nederland ingeschakeld om de mensen met schulden te ondersteunen. Stichting Leergeld kijkt wat er nodig is om mee te kunnen doen op school en in de maatschappij.

De financiële gevolgschade wordt in beeld gebracht door de Persoonlijk Zaakbehandelaar (PZB'er) van de Belastingdienst. Daarnaast hebben mensen recht op gratis juridische ondersteuning om samen met hen deze schade in beeld te brengen. Zij ondersteunen tevens in het proces richting de Commissie Werkelijke Schade (van het ministerie van Financiën) waar men terecht kan als het integrale bedrag € 30.000 van de zogenoemde 'Catshuisregeling' de schade niet helemaal compenseert. Uiteraard bespreken we deze mogelijkheid met de gedupeerde en wijzen wij hen de weg of ondersteunen met de aanvraag richting de Raad voor Rechtsbijstand.